

På den svenska konstscenen utgör emaljkonsten en ganska liten disciplin med relativt få utövare. I Sverige betraktas emaljen mer som en gren av måleriet än som en egen disciplin. Därför finns få forum för ren emaljkonst. De utgörs av verkstädernas egna utställningar samt den Nordiska emaljtriennalen som i år äger rum i Sverige på två platser under december månad. På konsthantverkssidan ingår emaljen som en ytbehandlingsteknik likvärdig med andra tekniker och behandlas inte heller här som en speciell disciplin. Som eget, från konsthantverket skiljt, visuellt uttryck har emaljen en mycket kort tradition i Sverige. Det är först på femtiotalet i samband med en grupp konstnärers och industriformgivares experimenterande med olika färger och grunder på stålplåt som emaljkonsten på allvar gör sitt inlägg på konstscenen. Då använd framförallt i samband med arkitektur som konstnärliga utsmyckningar på fasader och i andra offentliga utrymmen. Sedan dess arbetar de flesta konstnärer i Sverige med emalj på stålplåt. Det finns få återstående industrier i landet som arbetar med emalj ofta då med starkt specialiserade produkter vilket gör att den inhemska materialtillgången för emaljkonstnärer kan vara begränsad och en hel del färg och annat måste beställas utomlands. På femtiotalet var konstarten starkt bunden till industrier som arbetade med materialet, numer finns verkstäder på konstakademierna och dessutom har konstnärerna skaffat sig egna kollektivt ägda verkstäder. Det finns ett tiotal konstnärsägda verkstäder i landet som tillhandahåller goda faciliteter för emaljframställning. Här kan konstnärer till självkostnadspris hyra in sig för kortare eller längre tid. Till dessa verkstäder förläggs ofta kurser i emaljframställning samt vidareutbildningar och experimentella workshops för utveckling av tekniken.

Trots detta utgör framtiden för emaljkonsten i Sverige lite oviss. Det är få utövare på grund av att materialet är dyrt, det kräver tekniska faciliteter med åtföljande kunnande, det anses vara lite out of fashion och fortfarande inte helt etablerat som konstnärligt visuellt uttryck framförallt som stafflibilder. Framtiden för emaljkonsten i Sverige kommer säkerligen fortsättningsvis, på grund av materialets goda egenskaper, att präglas av kopplingen till arkitektur och offentlig miljö. Av samma skäl kan man tänka sig att emalj i konsthantverk och brukskonst kommer att återigen få en renässans.

Bertil Sundstedt